

Bacheloroppgave

IDR600 Sport Management

**Frafall i Molde Fotballklubbs ungdomsfotball i et
motivasjonsperspektiv**

Martin Brenne Olaussen

Totalt antall sider inkludert forsiden: 26

Molde, 27.05.2016

Obligatorisk egenerklæring/gruppeerklæring

Den enkelte student er selv ansvarlig for å sette seg inn i hva som er lovlige hjelpemidler, retningslinjer for bruk av disse og regler om kildebruk. Erklæringen skal bevisstgjøre studentene på deres ansvar og hvilke konsekvenser fusk kan medføre. Manglende erklæring fritar ikke studentene fra sitt ansvar.

Du/dere fyller ut erklæringen ved å klikke i ruten til høyre for den enkelte del 1-6:		
1.	Jeg/vi erklærer herved at min/vår besvarelse er mitt/vårt eget arbeid, og at jeg/vi ikke har brukt andre kilder eller har mottatt annen hjelp enn det som er nevnt i besvarelsen.	☒
2.	Jeg/vi erklærer videre at denne besvarelsen: <ul style="list-style-type: none">• ikke har vært brukt til annen eksamen ved annen avdeling/universitet/høgskole innenlands eller utenlands.• ikke refererer til andres arbeid uten at det er oppgitt.• ikke refererer til eget tidligere arbeid uten at det er oppgitt.• har alle referansene oppgitt i litteraturlisten.• ikke er en kopi, duplikat eller avskrift av andres arbeid eller besvarelse.	☒
3.	Jeg/vi er kjent med at brudd på ovennevnte er å betrakte som fusk og kan medføre annullering av eksamen og utestengelse fra universiteter og høgskoler i Norge, jf. Universitets- og høgskoleloven §§4-7 og 4-8 og Forskrift om eksamen §§14 og 15.	☒
4.	Jeg/vi er kjent med at alle innleverte oppgaver kan bli plagiatkontrollert i Ephorus, se Retningslinjer for elektronisk innlevering og publisering av studiepoenggivende studentoppgaver	☒
5.	Jeg/vi er kjent med at høgskolen vil behandle alle saker hvor det forligger mistanke om fusk etter høgskolens retningslinjer for behandling av saker om fusk	☒
6.	Jeg/vi har satt oss inn i regler og retningslinjer i bruk av kilder og referanser på biblioteket sine nettsider	☒

Publiseringsavtale

Studiepoeng: 15

Veileder: Ole Martin Kleivenes

Fullmakt til elektronisk publisering av oppgaven

Forfatter(ne) har opphavsrett til oppgaven. Det betyr blant annet enerett til å gjøre verket tilgjengelig for allmennheten (Åndsverkloven. §2).

Alle oppgaver som fyller kriteriene vil bli registrert og publisert i Brage HiM med forfatter(ne)s godkjennelse.

Oppgaver som er unntatt offentlighet eller båndlagt vil ikke bli publisert.

Jeg/vi gir herved Høgskolen i Molde en vederlagsfri rett til å gjøre oppgaven tilgjengelig for elektronisk publisering:

ja nei

Er oppgaven båndlagt (konfidensiell)?

ja nei

(Båndleggingsavtale må fylles ut)

- Hvis ja:

Kan oppgaven publiseres når båndleggingsperioden er over?

ja nei

Er oppgaven unntatt offentlighet?

ja nei

(inneholder taushetsbelagt informasjon. Jfr. Offl. §13/Fvl. §13)

Dato: 27.05.2016

Antall ord: 7145

Forord

Etter tre års studie av Sport Management, er det min tur til å skrive bacheloroppgave. Det har vært en morsom og lærerik prosess. Jeg har skrevet denne oppgaven kombinert med utplassering i Molde Fotballklubb (MFK). Her ble jeg plassert i deres breddeavdeling hvor jeg har fått ett innblikk i hvordan en fotballklubb organiseres både i teori og i praksis. Jeg ventet med å velge tema for bacheloroppgaven til jeg viste hvor jeg fikk utplasseringsplass, slik at jeg kunne velge noe som var relevant for min hverdagen som utplasseringsstudent. Etter å ha fått beskjeden om at jeg fikk plass i Moldes breddeavdeling var det liten tvil om hvilket tema jeg syntes var passende og mest interessant. Jeg landet her på å fokusere på frafall i MFKs ungdomsfotball, noe som er ett veldig aktuelt tema ettersom frafall er ett kjent problem i både barne- og ungdomsfotball.

Jeg er veldig takknemlig for all hjelp jeg har fått av MFK til å gjennomføre oppgaven. Jeg vil gjerne få rette en takk til Thomas Mork og Jørund Svensli som stilte opp til intervju og ga meg mye nyttig informasjon jeg har vært avhengig av for å kunne gjennomføre denne oppgaven. Jeg vil også rette en stor takk til min veileder, Ole Martin Kleivenes, som virkelig har hjulpet meg til å få denne oppgaven på bena, samt de gode veiledningstimene hvor vi har hatt mange interessante og spennende samtaler rundt teoriene og faktorene vedrørende oppgaven.

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning	1
1.1 Begrepsavklaring.....	1
1.1.1 Ungdomsfotball.....	1
1.1.2 Frafall.....	2
1.1.3 Motivasjon.....	2
1.2 Molde Fotballklubb.....	2
1.2.1 Før og etter endringene.....	3
1.3 Kvalitetsklubbprosjektet.....	4
1.4 Problemstilling.....	4
2.0 Teori	5
2.1 Self-Determination Theory.....	5
2.2 Achivement Goal Theory.....	7
2.3 Cohesion.....	8
3.0 Metode	9
3.1 Valg av metode.....	9
3.2 Det åpne individuelle intervjuet.....	9
3.3 Utvalg.....	9
3.4 Etikk.....	10
3.5 Validitet og reliabilitet.....	10
4.0 Resultat	11
5.0 Diskusjon	11
6.0 Konklusjon	17
7.0 Referanseliste	18

Vedlegg:

- Intervjuguide

1.0 Innledning

I denne oppgaven har jeg tatt for meg frafallsproblematikken som kan oppstå i en fotballklubb, i dette tilfellet MFK, og sett på hvilke tiltak som blir benyttet for å forhindre det eventuelle frafallet. Etter å ha blitt informert om at det forekom store endringer både i administrasjonen og organiseringsstrukturen i breddeavdelingen i årsskiftet 2011/2012, har jeg valgt å sammenligne hvordan ungdomsfotballen ble organisert før og etter disse endringene for å se om de har hatt påvirkning på frafallet.

For å kartlegge disse endringene har jeg gjennomført intervju med både tidligere sportsligleder Thomas Mork, og nåværende sportsligleder Jørund Svensli. Jeg har i tillegg gjennomført en dokumentundersøkelse av tidligere lagrapporter for å finne fram til og sammenligne frafallstall i perioden 2009-2011 og 2013-2015. Det blir her lagt ett skille til 2012 hvor endringene forekom. Senere i oppgaven skal endringene og frafallstallene diskuteres i et motivasjonsperspektiv.

1.1 Begrepsavklaring

Gjennom denne oppgaven er det enkelte begreper som går igjen, og for å gi leseren en bedre forståelse beskrives de mest sentrale her i dette avsnittet.

1.1.1 Ungdomsfotball

Selve hovedfokuset i denne oppgaven ligger til ungdomsfotballen i Molde Fotballklubb, som vil si spillere i aldersklassen 11 til 14 år. Ved den tidligere organiseringen av breddeavdelingen ble ungdomsfotballen delt opp i det de kalte *lillegutt* (11-12 år) og *smågutt* (13-14 år).

1.1.2 Frafall

Frafall kan ofte være et resultat av diverse endringsprosesser i for eksempel den fysiske aktiviteten, det sosiale, treningstilbudet, medlemskapet eller forskjellige kombinasjoner av disse faktorene (Seippel 2005). I denne oppgaven regnes frafall som å slutte med organisert fotball i MFK.

1.1.3 Motivasjon

Motivasjon er en av flere faktorer som kan være med å påvirke om spillere fortsetter eller slutter med den organiserte aktiviteten i ungdomsidretten. Motivasjon omtales som bærebjelken i idrettslig aktivitet og i livet ellers. Kjennetegnene på at motivasjon er til stedet kan blant annet være høy innsats, utholdenhet, engasjement, og entusiasme til den aktuelle aktiviteten (Pensgaard & Hollingen 2006).

1.2 Molde Fotballklubb

Molde Fotballklubb (MFK) ble stiftet 19. Juni 1911, og har vokst seg til å bli en av de ledende klubbene i norsk toppfotball de siste seks årene. I tillegg til å være en toppklubb har MFK også en breddeavdeling med sin egen administrasjon som er helt økonomiskuavhengig fra toppfotballen. Breddeavdelingen har ansvaret for og styrer alt av jente/damefotball, alle lagene i barnefotballen og største andelen av ungdomsfotballen som de deler med Aker Akademiet (AA), toppfotballens satsningsgruppe. I tillegg har de sitt eget junior og seniorlag (Molde 3).

I 2012 skjedde det som nevnt tidligere store endringer i MFKs breddeavdeling. De gikk fra å være ustrukturerte uten noen form for sportsplan med en sportsligleder i kun halvstilling (50%), til å utarbeide en organiseringsstruktur, få på plass en sportsplan og ansette en sportsligleder i fullstilling (100%). I tillegg til disse endringene ble Molde Fotballklubb, som den første klubben i landet, med i hva som kalles Kvalitetsklubbprosjektet. Dette prosjektet er i hovedsak utarbeidet av Møre og Romsdals fotballkrets, før det i senere tid

har blitt overført til Norges Fotballforbund (NFF), hvor hovedfokuset ligger til at lagene er klubbstyrt.

1.2.1 MFK før og etter endringene

Det skjedde som sagt store endringer i breddeavdelingen, både administrativt og sportslig. I tillegg til ny sportsligleder, som gikk fra halv til full stilling, ble det også ansatt en ny administrativleder i fullstilling, Marianne Misund.

”Alt gikk sin skjeve gang..”

Tidligere gikk, i følge Thomas Mork, jobben som sportsligleder mest ut på å sette sammen trenerteam og få treningstidkabalene til å gå opp. Det var en nokså rigid lagstruktur, hvor lagene var selvdrivende og levde sitt eget liv, før endringene i 2012. I intervjuet med tidligere sportsligleder Thomas Mork kommer det fram at de ikke hadde noen klar sportsplan eller organiseringsstruktur på denne tiden. Her var det mer fokus på å prøve seg frem, og de tok det mer på følelsen hva som fungerte og ikke, og gjorde endringer der de følte det var nødvendig. Selv om det ikke fantes noen klar struktur lå, i følge tidligere sportsligleder, alltid Norges Fotballforbund (NFF) sine retningslinjer for barne- og ungdomsfotball til grunne for all idrettslig organisering. Den tidligere organiseringen omtales, i følge nåværende sportsligleder, som veldig tilfeldig, og at alt gikk sin skjeve gang. Denne tilfeldigheten var ulik fra lag til lag, litt på bakgrunn av hvem som var trener for det enkelte laget. Det var i følge Mork varierende kvalitet på trenerne i ungdomsfotballen, og det gjenspeilet seg i de forskjellige lagene hvor enkelte var/ble betraktelig bedre enn andre. Det var ikke, i følge Svensli, like stort satsning på å skape jevnbyrdighet på denne tiden, noe som har blitt en del av hovedfokuset i senere tid for å forebygge for NFFs visjon om *flest mulig, lengst mulig, best mulig*. Dette fokuset vil si at enkelte lag verken vinner eller taper alle kampene sine, eller vinner eller taper med særlig mer enn fem mål. Svensli forteller videre at det bestandig har vært mye god aktivitet i MFK, men i gjengled mye dårlig ettersom det ikke har virket som om de har hatt noen klare tanker om hvordan spillerutviklingen, hospiteringen, etc. skulle organiseres.

Tidligere lå, i følge Thomas Mork, den største utfordringen til det å kunne gi de som ikke ble selektert til ett satsnings/førstelag i overgangen til ungdomsfotballen (11-12 års alderen) ett godt nok tilbud. Mye av dette skyldtes mangel på resurser, og at den største andelen av de frivillige og mest engasjerte som regel var foreldre til de antatt flinkeste. Så når selekteringen forekom, forsvant ikke bare de beste spillerne, men også meste parten av de frivillige, ifølge Mork. Det var i nettopp dette brytningspunktet at tidligere sportsligleder følte at de opplevde frafall som ett problem i ungdomsfotballen før endringene fant sted.

Dagens breddeavdeling er klubbstyrt, og lagene organiseres i store og åpne treningsgrupper. Disse gruppene blir, i følge Svensli, ledet av ett sammensatt trener-team med en ansvarlig hovedtrener i hver treningsgruppe. Hovedfokuset etter utskiftingene har vært å bryte opp den rigide lagstrukturen og bruke god tid, uten å ta drastiske grep, på å få på plass den nye organiseringsstrukturen. Breddeavdelingen føler nå i følge den nåværende sportsliglederen at de har klart å flytte frafallsproblematikken fra 11-12 års alderen, opp til hvor guttespillerne skal over til å spille juniorfotball (16-17 års alderen).

1.3.2 Kvalitetsklubbprosjektet

Kvalitetsklubbprosjektet baserer seg på en klubbstyrt filosofi, som vil si at klubben bestemmer over alle lagene, og at den skal fungere som en rollemodell i lokalsamfunnet hvor klubbens identitet er avgjørende (fotball.no). Man kan være en kvalitetsklubb på tre ulike nivåer, hvor klubbene må tilfredsstillte diverse kriterier for å kunne kalle seg en kvalitetsklubb, og det kommer nye strengere kriterier for at en klubb skal ta seg til neste nivå (fotball.no). MFK er per Mai 2016 på kvalitetsklubbprosjektets nivå 2, og planene om å oppgradere til nivå 3 er inntil videre lagt på is, i følge Svensli.

1.4 Problemstilling

Ved utarbeidningen av problemstillingen har det blitt lagt vekt på at den skal være spennende, enkel og fruktbar (Jacobsen 2005). Det har også blitt gjort en eksplisitt avgrensning, som vil si å avgrense på en slik måte at problemstillingen klart sier hva det

skal fokuseres på i oppgaven (Jacobsen 2005). Problemstillingen har på bakgrunn av dette blitt formulert som følger:

”I hvilken grad har endringene i MFKs breddeavdeling påvirket frafallet i ungdomsfotballen?”

Jeg skal igjennom denne oppgaven prøve å gi et best mulig svar på denne problemstillingen. Jeg skal også dra inn ulike motivasjonsteorier i håp om å kunne forklare hvorfor spillere enten velger å fortsette eller falle fra MFKs organiserte aktivitet.

2.0 Teori

I teoridelen har jeg gjort rede for to motivasjonsteorier, som senere i oppgaven skal være med å forklare hvordan MFKs organiseringsform påvirker om spillere enten forblir aktive eller faller fra den organiserte aktiviteten i et motivasjonsperspektiv.

2.1 Self-Determination Theory

Nøkkelen i denne teorien ligger til selvbestemmelse, som kan være en viktig faktor for å skape trivsel og et godt læringsmiljø.

Det som i hovedsak undersøkes her er hva som påvirker spillernes selvbestemmelsesmotivasjon, og hvordan denne formen for motivasjon igjen påvirker spillerne. Det er de tre så kalte grunnleggende psykologiske behovene *tilhørighet* (relatedness), *autonomi* (autonomy) og *kompetanse* (competence) som er med på å utforme spillernes selvbestemmelse, og jo mer disse behovene er tilfredsstillt, jo høyere selvbestemmelse besitter den enkelte spilleren. Det er i tillegg de tre ulike atferdsreguleringene indre motivasjon (intrinsic motivation), ytre motivasjon (extrinsic motivation) og amotivasjon (amotivation) som også kan være med å påvirke denne selvbestemmelsesmotivasjonen.

Self-Determination Theory (SDT) anvendes her for å undersøke nærmere hvilke faktorer som spiller inn vedrørende om de aktive spillerne fortsetter å spille fotball eller om de

faller fra. De tre nevnte psykologiske behovene er essensielle i dette tilfellet, og tidligere forskning viser at spillere som i en viss grad tilfredsstiller disse behovene uttrykker større grad av selvbestemmelse (Cervello, Jimenez & Murcia 2010). For å gi ett nærmere innblikk i hva disse behovene går ut på, beskrives de som følger. Følelsen av *tilhørighet* til ett fellesskap (fotballag/treningsgruppe) er det første av behovene, og går ut på at spillernes/spillerens motivasjon påvirkes av graden de føler seg som en del av dette fellesskapet. Det andre behovet går på spillernes oppfatning av egen kompetanse i den spesifikke aktiviteten (fotball). Motivasjonen påvirkes her ut ifra hvor høy eller lav spilleren oppfatter sin egen kompetanse, og jo høyere kompetansen oppfattes, desto høyere motivasjon har/får spilleren, og motsatt om kompetansen skulle oppfattes som lav (Cervello, Jimenez & Murcia 2010). Autonomi vil, i dette tilfelle, si at spilleren føler seg selvstyrt vedrørende å delta i den organiserte aktivitet eller ikke. Spilleren framstiller seg selv her på bakgrunn av hvordan vedkommende oppfatter seg selv (Cervello, Jimenez & Murcia 2010).

De tre ulike formene for atferds regulering det skilles mellom i Self-Determination Theory er som nevnt indre motivasjon (intrinsic motivation), ytre motivasjon (extrinsic motivation) og amotivasjon (amotivation). Den indre formen for motivasjon har tilknytning til spillernes frivillige deltagelse i den organiserte aktiviteten. Om spillerne velger å delta eller ikke påvirkes av om de oppfatter at muligheten for læring er tilstede, og om de finner aktiviteten interessant og underholdene (Cervello, Jimenez & Murcia 2010). Det essensielle innen den indre formen for motivasjon er at enkeltspillerne føler at de selv styrer sine handlinger ved om de deltar eller ikke, og det er nettopp denne følelsen som fører til økt selvbestemmelse (Cervello, Jimenez & Murcia 2010). Om spillerne fortsetter eller ikke på bakgrunn av deres indre motivasjon avgjøres av om de ønsker å delta og om aktiviteten gir dem en form for glede (ref). Den indre motivasjonen kan igjen deles opp i tre ulike faktorer som kan føre til økt motivasjon, og disse går ut på (1) å tilfredsstille erfaringer, (2) opparbeide kunnskap og (3) oppnå ulike mål (Cervello, Jimenez & Murcia 2010).

Som en motsetning til den indre, er det også en ytre form for motivasjon (extrinsic motivation). Det er her de eksterne faktorene som er i fokus vedrørende om den enkelte spilleren velger å delta eller ikke (Cervello, Jimenez & Murcia 2010). Sosial anerkjennelse, ytre belønninger og positive tilbakemeldinger i form av ros og skryt kan

være eksempler på faktorer som påvirker den ytre motivasjonen (Cervello, Jimenez & Murcia 2010). Den tredje og siste av de tre atferdsreguleringene kalles amotivasjon (amotivation), og baserer seg på spillernes manglende følelse av kontroll når de skal utføre en gitt oppgave/øvelse (Cervello, Jimenez & Murcia 2010). Disse spillerne sliter med å styre seg på bakgrunn av deres egen oppførsel (Cervello, Jimenez & Murcia 2010).

2.2 Achievement Goal Theory

Behovet for å føle seg kompetent er altså i følge Self-Determination Theory essensielt på bakgrunn av spillernes selvbestemmelses motivasjon, som igjen er en viktig faktor for å skape trivsel og ett godt læringsmiljø for hver enkelt spiller (Cervello, Jimenez & Murcia 2010). Opplevelsen av kompetanse avhenger naturlig nok av hvor stor suksess man har i den spesifikke aktiviteten (fotball).

En teori som tar for seg hvordan motivasjon påvirkes av den enkeltes måte å definere suksess på, er Achievement Goal Theory. Denne teorien kan være med å kartlegge hvordan de ulike formene for suksess kan påvirke spilleres motivasjon. Det skilles her mellom at suksess kan defineres som å prestere bra i forhold til andre (egomål) og å prestere bra sammenlignet med seg selv (taskmål) (Duda & Hall 2000). Spillernes valg av hva som ansees som suksess blir her bestemt på bakgrunn av (1) deres målorientering og (2) motivasjonsklimaet (Ommundsen 2006). Det er på bakgrunn av læringsklimaet og hvilken disposisjon spilleren samsvarer best med som utgjør hva slags mål spilleren velger, og som igjen påvirker spillerens motivasjon på bakgrunn av de kognitive (tanker), affektive (følelser) og behaviorale (atferd) variablene (Duda & Hall 2000).

I tillegg til at spillerne velger seg individuelle mål, utvikler treneren ett læringsklima. Et slikt klima oppstår både bevist og ubevist, og det er i følge Ommundsen (2006) fem ulike faktorer som kan spille inn i et slikt læringsklima. Det vil for det første si hvordan spillerne evalueres og mottar tilbakemeldinger, for det andre hvordan treneren gir anerkjennelse og ros, for det tredje hvordan treneren gir spillerne muligheten til å ta egne valg, for det fjerde hvordan oppgaver blir presentert, og for det femte hvordan syn spillerne har på samarbeid i utføringen av en gitt læringsoppgave (Ommundsen 2006).

Læringsklimaet deles inn i oppgaveklime og prestasjonsklime, som begge anvendes stikk motsatt av hverandre på bakgrunn av de fem refleksjonene (Ommundsen 2006). I et oppgaveklime vil det være innsats og fremgang som står i fokus for å oppnå mestring. Spillerne får her lik oppmerksomhet og anerkjennelse uansett ferdighetsnivå, og det fokuseres på at spillerne skal samarbeide når de lærer inn nye ferdigheter (Ommundsen 2006). Her er det rom for at spillerne kan prøve å feile i læringsprosessen, og de får muligheten til å komme med innspill til treneren. I et prestasjonsklime derimot ligger fokuset på sosial sammenligning i form av interne konkurranser og spillernes ferdigheter (Ommundsen 2006). Det er liten toleranse for prøving og feiling, og spillerne får ikke mulighet til å komme med forslag. I tillegg forekommer det forskjellsbehandling i den grad at det stort sett kun er de antatt beste som mottar anerkjennelse i form av ros og skryt (Ommundsen 2006).

2.3 Cohesion

I forhold til det tidligere nevnte behovet for tilhørighet (relatedness), er det vel så viktig at det er ett godt samhold i laget/gruppen man føler tilhørighet til. Cohesion er her ett begrep som kan være med å forklare hvordan spillere på samme lag fungerer sammen for å oppnå gode prestasjoner og tydelige målsetninger. Cohesion i seg selv kan forklares så enkelt som at det går på samholdet i laget/gruppen, jo sterkere samhold, jo sterkere grad av cohesion (Weinberg & Gould 2007). Cohesion kan ansees som flerdimensjonalt (multidimensional) på bakgrunn av ulike faktorer som er med på å skape samhold i laget/gruppen (Weinberg & Gould 2007). I tillegg ansees cohesion som dynamisk (dynamic), ettersom at samholdet kan utvikles og endres over tid. Og til slutt som instrumentalt (instrumental), i form av at spesifikke lag/grupper utformes bevist med en klar baktanke om at enkelte spillere passer bedre sammen på bakgrunn av holdninger, kjemi, etc (Weinberg & Gould 2007).

3.0 Metode

I denne oppgaven har det blitt gjennomført, hva Jacobsen (2005) omtaler som, innsamling av data (empiri) om virkeligheten. Dette i form av informasjon om hvordan breddeavdelingen ble organisert før og hvordan den blir organisert nå, i tillegg til å ha gjennomført en dokumentundersøkelse av tidligere lagrapporter for å finne klare frafallstall. Datainnsamlingen ble gjennomført i form av to åpne individuelle intervjuer (Jacobsen 2005), et med tidligere sportsligleder og et med nåværende sportsligleder i breddeavdelingen.

3.1 Det åpne individuelle intervjuet

Intervjuene ble gjennomført med bakgrunn i Jacobsen (2005) beskrivelse av det *åpne individuelle intervju*, som vil si at det foregikk i en åpen dialog ansikt til ansikt med intervjuobjektet (informanten) bak lukkede dører, i dette tilfellet på breddekontoret på Aker Stadion. Intervjuene ble tatt opp med lydopptaker før de i ettertid ble transkribert for best mulig notater. Dette gjorde også det lettere for meg (respondenten) å styre intervjuene i den ideelle retningen, og for å få god flyt i dialogen.

3.2 Utvalg

På lik linje med at det ble gjennomført to forskjellige former for datainnsamling, ble det også utført to forskjellige utvalg. Det første utvalget som nevnt tidligere ble gjort på bakgrunn av hvilken informasjon som var relevant og hvem det var mest relevant å kontakte for å få denne informasjonen. Det er her snakk om de to åpne individuelle intervjuene med Thomas Mork og Jørund Svensli.

Det andre utvalget ble gjort på bakgrunn av hva som ble ansett som det mest praktiske med tanke på gjennomførbarheten. Det ble gjort flere utvalg under dokumentundersøkelsen. Først og fremst valgte jeg kun å fokusere på guttefotballen, ettersom frafallsproblematikken ansees som veldig forskjellig når det kommer til gutter og jenter. Videre ble det gjort ett nytt utvalget internt i guttefotball, som her falt til lillegutt (11-12 år) og smågutt (13-14 år) lagene fra 2009 og 2013, som utgjorde ett utvalg på totalt 292

spillere. Framgangsmåten her var å se på de aktive lillegutt- og guttespillerne fra 2009 og se om de gikk igjen på lagrapportene fra 2011 eller om de hadde falt fra. Det samme ble gjort fra lagrapporten fra 2013, hvor de daværende lillegutt- og smågutt lagene ble skrevet ned og sett på hvilke disse navnene som gikk igjen i lagrapporten for 2015. Dette ble gjort på bakgrunn av å kunne sammenligne frafallstallene fra 2009-2011 (før endringene) og fra 2013-2015 (etter endringene) for å se om endringene som forekom i årsskiftet 2012 faktisk har hatt noen påvirkning på frafallsproblematikken.

3.3 Etikk

De etiske sidene ved denne oppgaven har blitt tatt hensyn til i form av at begge intervjuobjektene blir riktig gjengitt og kriteriene for informert samtykke blir tilfredsstillt (Jacobsen 2005). I dokumentundersøkelsen av lagrapportene blir ikke spillerne utgitt med navn, kun de totale frafallstallene, så behovet for privatliv blir her ivaretatt (Jacobsen 2005).

3.4 Validitet og reliabilitet

Ved oppgavens gyldighet (validitet) og pålitelighet (reliabilitet) har det blitt foretatt kritisk drøfting av kildene og informasjonen de har gitt (Jacobsen 2005). Kildene oppfattes her pålitelige, og informasjonen de har gitt er etterprøvable i form av andre potensielle kilder som også kunne ha blitt intervjuet og bekreftet eller avkreftet det samme. Det ble stilt større spørsmålsteget ved tallene fra datainnsamlingen av lagrapportene. Og etter å ha utarbeidet og sammenlignet tallene viste det seg at det manglet to lag fra lagrapporten for 2015. Dette utgjorde en betydelig forskjell, ettersom disse lagene tilhørte satningslag fra Aker Akademi hvor frafallet ansees å være betraktelig mindre ettersom spillerne her allerede er selektert og blir satset på. Heldigvis var de manglende laglistene lette å få tak i, så feilen ble fort rettet opp. Det kan likevel fortsatt settes spørsmålsteget ved de endelige tallene ettersom de har blitt ført inn manuelt. Men det skal ha blitt gjort en veldig nøye og kritisk gjennomgang av alle listene.

4.0 Resultat

Etter å ha gjennomført dokumentanalysen av de tidligere lagrapportene kom jeg fram til et resultat på at i perioden 2009-2011 hadde det falt fra 53 av totalt 136 spillere. Dette er et relativt høyt tall ettersom det utgjør ett frafall på 38,97%. I perioden etter endringene (2013-2015) kom det fram at 65 av de totalt 156 spillerne fra lillegutt og småguttlagene hadde falt fra, noe som utgjør en frafallsprosent på hele 41,67%.

5.0 Diskusjon

Ut i fra resultatene av dokumentundersøkelsen ser det ikke ut til at MFK har lyktes med å redusere frafallet etter endringene som ble gjort i 2012, heller det motsatte. Hva skyldes dette? Burde ikke strukturering og god oppfølging være med å forebygget det eventuelle frafallet?

Det skal sies at ikke alt frafall kan regnes som ett vonde, at det ikke forekommer på bakgrunn av sviktende jobb av klubben/lag/trener. Noe av frafallet kan være helt naturlig, som at spillere flytter vekk og dermed skifter lag. Det kan også være at enkelte av spillerne driver med andre idretter i tillegg, hvor de etter hvert må velge hvilken idrett de helst vil drive med. Andre har kanskje ikke tid lenger, på bakgrunn av skole og jobb. Dette kan være eksempler på hva Seippel (2005) omtaler som et naturlig frafall. Dette er noe som svært få klubber har mulighet til å gjøre noe med, det vil alltid være noen som faller fra, ikke nødvendigvis fordi at de ikke er fornøyde med aktiviteten og tilbudet klubben gir. Men fordi de rett og slett ikke har tid lenger, eller fordi de kanskje einer seg bedre til andre aktiviteter.

Likevel er det også en skyggeside ved frafall. Det er her snakk om spillerne som slutter på bakgrunn av misnøye, manglende tilbud eller mangel på motivasjon. Det skal vanskelig gjøres å tilfredsstille alle ønsker, ettersom de fleste mennesker kan ha forskjellige former for behov. Men det finnes noen sentrale som burde tas hensyn til. Flere av disse ble nevnt i

teoridelen, og skal her anvendes for å prøve å forklare resultatene i et motivasjonsperspektiv.

Av hva som fremkommer i intervjuene som hoved endringene i organiseringen av ungdoms fotballen, har de gått fra en rigid lagstruktur til å operere i store treningsgrupper. Det er her også fokus på å sette sammen gode trener-team med en hovedtrener per treningsgruppe. Ungdoms fotballen har gått fra å være lagstyrt til klubbstyrt, som vil si at det er klubben som bestemmer hvordan lagene skal organiseres, ikke hvert enkelt lag som før levde sitt eget liv. Slike endringer kan naturlig bringe med seg positive og negative sider. De positive sidene her kan være arbeidet rundt å differensiere i motsetning til å selektere. Tidligere ble det gjort selektering til ett satsning/førstelag. Den formen for organisering har nå, i følge Svensli, falt bort, og de kunne like gjerne ha omtalt lagene som rød, gul og blå enn 1, 2 og 3. De differensierer her i form av å oppnå jevnbyrdighet, noe som virker som et veldig positivt tiltak for at enkelte spillere og lag ikke bare skal oppleve å tape, men heller ikke at enkelte lag kun skal vinne. Men er alt positivt i arbeidet for å skape jevnbyrdighet? Og fungerer disse store treningsgruppene optimalt?

I arbeidsprosessen av å skape jevnbyrdighet blir lagene regulert slik at de skal være noen lunde like gode. De har gått vekk fra de så kalte "klasselagene", løs de opp og satt spillerne inn i disse store og åpne treningsgruppene hvor spillere blir flyttet på mellom lagene for å skape denne jevnbyrdigheten. Slike grep kan påvirke spillernes motivasjon på forskjellige måter. De tilhører ikke lenger ett fastsatt lag, og de trener ikke alltid med den samme gruppen. Dette kan være med på å skape en ustabil og usikker treningshverdag, som igjen kan påvirke spillernes motivasjon. Som det kommer frem i Self-Determination Theory, har spillerne tre former for psykologiske behov. Vil denne formen for organisering tilfredsstille disse? Det første av behovene er at spillerne har en følelse av tilhørighet, noe det nok var lettere å tilfredsstille med den rigide lagstrukturen hvor lagene var fastsatte med 15-18 spillere, kontra de store treningsgruppene på 30-40 spillere som det rulleres på mellom flere lag i dag. Det kan også bli vanskelig å skape god cohesjon i så store grupper, som da vil si hvor godt samholdet er.

Spillerne blir som nevnt flyttet rundt på i disse treningsgruppene under trening. Det er vist nok ingen form for selektering eller topping av lag, så spillerne her blir flyttet på bakgrunn av å jevne ut lagene, noe som i for seg er positivt. Men kan spillerne likevel føle at "nå ble

jeg flyttet opp til de gode” eller ”nå ble jeg flyttet ned på det dårlige laget”? Selv om det i teorien skal være tre eller fire helt like lag har spillerne som regel en formening om hvem som er gode og hvem som er dårlige. Her kommer det andre psykologiske behovet til syne i form av om spillerne her føler seg kompetente. I enkelte tilfeller kan denne flyttingen medføre at spillerne tviler på sin egen kompetanse ettersom de føler at de blir ”flyttet ned”, som igjen påvirker deres motivasjon i samme retning.

Denne ustabile treningshverdagen kan påvirke spillerne på forskjellige måter. Den kan blant annet påvirke spillernes atferdsregulering, og da den indre motivasjonen. Formen for flytting av spillere i forskjellige grupper på trening strider i mot den enkeltes spillers mulighet til å styre sine egne handlinger, som igjen er en av faktorene som påvirker spillernes indre motivasjon (ref SDT?). Om spillerens indre motivasjon svekkes kan det medføre at gleden av å delta i aktiviteten reduseres i den grad at spilleren kan finne på å bytte klubb, eller i verstefall forsvinner helt så vedkommende velger å slutte helt med den organiserte aktiviteten. Spillernes motivasjon kan hentes økes igjen ved fokus på de eksterne faktorene vedrørende den ytre motivasjonen. Dette kan gjøres i form av positive tilbakemeldinger som ros og skryt (ref SDT?). Men den ytre motivasjonen kan også svekkes på bakgrunn av denne formen for flytting blant de forskjellige gruppene om den ansees som negativ i form av at spilleren selv og resten ser på flyttingen som en degradering til en dårlige gruppe. Det er den ytre faktoren for sosial annerkjennelse som kan bli svekket i dette tilfellet. Om det forekommer mye flytting av samme spillere kan det føre til at den enkelte spilleren verken har noen form for indre eller ytre motivasjon for å delta på treninger eller på kamper. Spilleren kan da lide av amotivasjon, som vil si at vedkommende verken påvirkes av indre eller ytre faktorer og er rett og slett motivasjonsløs (ref. SDT), som igjen kan føre til at spilleren faller helt fra ettersom motivasjon er selve bærebjelken for den idrettslige aktiviteten (Peensgard & Hollingen 2006).

Med bakgrunn i Achievement Goal Theory som det ble redegjort for i teoridelen kan man også se på hva slags læringsklima som kan oppstå i slike store treningsgrupper. Dette klimaet blir som sagt skapt både bevist og ubevist av treneren. Her kommer en av svakheten i oppgaven inn, ettersom det ikke ble mulig å gjennomføre ett intervju med en av hovedtrenerne i ungdomsfotballen som planlagt. Dette intervjuet skulle brukes som en stikkprøve for å få ett bedre innblikk i hvordan teorien fra administrasjonen og sportsplanen fungerer i praksis på treningsfeltet, og hvordan trenerens inntrykk av den nye

organiseringsstrukturen har vært til nå. Det kan likevel spekuleres i at faren for at det kan oppstå ett prestasjonsklima i slike store treningsgrupper er til stedet i form av den sosiale sammenligningen som kan forekomme i arbeidsprosessen for å skape jevnbyrdighet. I et prestasjonsklima med fokus på sosial sammenligning vil det være egomål som avgjør hva spillerne definerer som suksess. Dette vil si at spillerne ser på suksess som å prestere bra i forhold til de andre spillerne, noe som igjen kan føre til at spillerne ikke utvikler egne ferdigheter på samme måte som de ville gjort i ett oppgave fokusert klima (ref AGT). Dette kan forekomme på bakgrunn av sammenligningen som blir gjort i arbeidet rundt fokuset på jevnbyrdighet når spillerne blir flyttet opp og ned på lagene etter deres kompetanse og ferdigheter i forhold til de andre spillerne (sosial sammenligning).

Andre eventuelle svakheter med oppgaven kunne også vært manglende intervjuer eller undersøkelser av selve spillerne. Hvor det enten ble gjort et utvalg av de som allerede har falt fra eller av de resterende spillerne som fortsatt er aktive. Med en slik gjennomføring kunne det vært mulig å få et enda bedre innblikk i hvordan organiseringen fungerer i praksis, og til og med kunne fått reaksjoner og informasjon av spillerne selv på hvordan de opplever denne formen for organisering. Dette ville også eventuelt vært en mulighet til å finne ut hvordan de fem faktorene som er med på å skape et læringsklima foregår i MFKs ungdoms fotball. Det ville vært interessant å se på hvordan spillerne evalueres og mottar tilbakemeldinger, hvordan/hvilken grad de mottar annerkjennelse i form av ros, hvordan de får muligheten til å ta egne valg som igjen leder til selvbestemmelse, hvordan forskjellige oppgaver blir presentert for spillerne og hvordan de reagerer på et fokus på samarbeid i utføringen av en gitt læringsoppgave (Ommundsen 2006). Det ville her kunne være mulig å kartlegge om det hvilken form for læringsklima som oppstår i MFK. Om det er et oppgaveklima, prestasjonsklima eller kanskje en blanding av begge deler. Resultatet kunne her uansett variert fra treningsgruppe til treningsgruppe i de forskjellige aldersklassene, så det kunne eventuelt vært mest optimalt å vært to personer for å gjennomført all den nødvendige reasearchen som kunne gitt et mest og best mulig utbredt og korrekt svar på hvordan det faktisk er innad i ungdoms fotballen, ikke bare rene frafallstall som har blitt fremskaffet i denne oppgaven her. Det kunne også vært ideelt å ha sendt ut spørreskjema til samtidlige av spillerne og lagene hvor målet hadde vært å få spillerne til å krysse av på spørsmål som i ettertid hadde blitt analysert hvor svarene peker mot om de er mest disponerte for egomål (prestasjonsklima) eller for taskmål (oppgaveklima).

Det er mye man ser i ettertid at man skulle ønske at man hadde gjort annerledes, og slik er tilfellet i denne oppgaven også. Det er ingen tvil om at det å skrive en bacheloroppgave for første gang fort kan bli litt rotete og ustrukturert, men det er en utrolig spennende og lærerik prosess som kan tas med videre til en eventuell masteroppgave. Det hadde kanskje vært mulig å fortsette på samme sporet som denne oppgaven er rettet mot. Men grunnet manglende resursser og tid har en del uteblitt som helst skulle vært med i oppgaven. Eksempler på dette er å undersøke om MFK virkelig har klart å flytte frafallsproblematikken fra overgangen mellom barnefotballen og ungdomsfotballen til overgangen til juniorfotballen (17-19 år), noe som harmonerer mer med Norges Fotballforbund (NFF) sin visjon om *flest mulig, lengst mulig, best mulig*. Det hadde også vært svært ideelt å fått anvendt motivasjonsteoriene enda bedre, særlig vedrørende spillernes selvbestemmelses motivasjon. Uten at det er bevist på bagrunn av verken intervjuer eller noen form for undersøkelse, kan det ut ifra disse motivasjonsteoriene tyde på at det er de antatt beste som følger med lengst mulig. De antatt dårlige kan fort bli flyttet mye rundt på i en slik organiseringsstruktur, og selv om de mulig enten er sterkt indre eller ytre motivert vil denne motivasjonen reduseres over tid, og i verstefall lede til at de faller helt fra.

Videre i denne diskusjonsdelen kan det reflekteres over i hvilken grad det er sunt å splitte opp disse klasselagene. Det er nok her spillere føler mest tilhørighet (Ommundsen 2006), det er færre spillere per lag så sjansen for at det er lettere å følge opp hver enkelt spiller er mer tilstedet, som igjen kan føre til at spillerne får mer tilbakemeldinger i form av ros og skryt, som igjen kan føre til økt kompetanse (Ommundsen 2006). Andre ting som ville vært positivt med å ha fortsatt med den rigide lagstrukturen er at det der ville vært større grunnlag for godt samhold (cohesion), ettersom disse spillerne kjenner hverandre godt fra før både på og utenfor banen, de er kanskje fra samme gate. Det er flere ting som peker på at dette er den beste løsningen. Både ved å vise til resultatene fra dokumentundersøkelsen av de tidligere lagrapportene, som viste at frafallet hadde økt med 2,64% fra endringene skjedde. Frafallet var for så vidt høyt før endringene fant sted også, så kanskje MFK burde vurdere å finne enda en ny måte å organisere ungdomsfotballen på. Det er klart det er status og atraktivt å spille for en fotballklubb med ett tippelagalag i toppfotballen. Men kanskje det ikke er like rosenrødt som det høres ut som. Teorien i denne oppgaven leder også mer mot den tidligere organiseringsformen, basert på hva som er med på å påvirke spillernes motivasjon. Dagens organisering av ungdomsfotballen er mer disponert for et

prestasjonsklima, hvor sosial sammenligning og interne konkurranser står mest sentralt. I motsetning til den tidligere organiseringsformen hvor et oppgaveklima lå mer til rette i form av at det kunne fokuseres mer på hver enkelt spiller, og hvordan han/hun stadig kunne utvikle seg til å bli enda bedre sammenlignet med seg selv.

Som en avslutning til denne diskusjonsdelen, før en endelig konklusjon finner sted, må det tas i betraktning at alle mennesker/spillere har ulike former for behov, selv tatt i betraktning de tre grunnleggende psykologiske behovene. Deres motivasjon påvirkes også forskjellig, mye på bakgrunn av hva man er mest disponibel for. Det kan gjøres mye endringer innad i organiseringen av idretten, men det skal godt gjøres å finne en organiseringsstruktur som tilfredstiller samtlige spillere i en klubb, og hva disse spillerne motiveres av. Kanskje frafall ikke er en så alvorlig problematikk som det egentlig høres ut som, og at fokuset heller burde legges til de som faktisk er motiverte for å være aktive og spille fotball uansett hvordan aktiviteten organiseres. Det ideelle ville jo vært å laget et tilbud som tilfredsstilte alle og enhver, men det er nok enklere sagt enn gjort. Kanskje frafallsproblematikken gjør nytte for seg i form av å luke ut de spillerne som kun er med fordi alle andre spiller fotball. Det er ikke alltid sunt å følge strømmen, så kanskje det er nettopp dette punktet hvor folk faller fra som er med på å få spillerne med lav motivasjon til å innse at fotball kanskje ikke er idretten for dem, og dermed er med på å hjelpe denne typen spillere til å finne andre idretter/aktiviteter som appellerer mer mot dem. Ved siden av at det faller fra en del spillere, kommer det også inn nye spillere som mest sannsynlig har høy motivasjon for å spille fotball uansett hvordan organiseringsstrukturen av aktiviteten er. Motivasjon er som sagt bærebjelken i all idrettslig aktivitet (Pensgaard & Hollingen 2006), så uten noen form for motivasjon er det kanskje unødvendig å drive med den idretten man gjør. Det kan også diskuteres vedrørende hvor mye ressurser og fokus man skal legge til for å holde denne bærebjelken oppe for de som kanskje ikke er så motiverte. Det vil uansett være styrker og svakheter, fordeler og ulemper med organiserings former, konstruktive tiltak og tilrettelegging. Så istedenfor å kjempe så i mot frafallet og anse det som et problem, heller anse og akseptere det som en naturlig del av idretten, spesielt blant de som ikke har ambisjoner om å bli toppidrettsutøvere. Istedenfor at alt må bli lagt til rette for alle og enhver, på bakgrunn av de forskjelliges behov, kan spillerne gjøre det beste ut av situasjonen. De får jo tross alt muligheten til å spille fotball.

6.0 Konklusjon

Ut i fra problemstillingen til denne oppgaven ”*I hvilken grad har endringene i MFKs breddeavdeling påvirket frafallet i ungdoms fotballen?*”, vil jeg konkludere med at endringene har påvirket frafallet i den grad at det har økt med 2,64%.

Selv om det ikke har endret seg stort, er ikke dette positive tall for MFK som nok heller hadde sett for seg at frafallsprosenten hadde blitt redusert betraktelig. Kanskje det er for tidlig å se noen resultater av endringene, selv om det nå har gått 4 år. Det kunne vært spennende å gjennomført en lik form for dokumentundersøkelse nye 4 år frem i tid, og sett hva slags resultat man hadde fått. Endringene kan ansees som positive på mange områder, men de har tydeligvis sine negative sider også.

7.0 Referanseliste

Calvo, T. G, Cervello, E, Jimenez, R, Iglesias, D, Murcia, J. A. M 2010, *Using Self-Determination Theory to Explain Sport Persistence and Dropout in Adolescent Athletes*. The Spanish Journal of Psychology.

Duda, J. L & Hall, H 2000, *Achievement Goal Theory*. Singer, R. N, Houseblas, H. A, Janelle, C (red.) Handbook of Sport Psychology. Wiley

Jacobsen, D. I 2005, *Hvordan gjennomføre undersøkelser*. Kristiansand: Høyskoleforlaget

NFF, Kvalitetsklubbprosjektet

<https://www.fotball.no/klubb-og-leder/kvalitetsklubb/> (lest 10.03.2016)

Ommundsen, Y. 2006. *Psykologisk læringsklima i kroppsøving og idrett*. Ingebrigtsen, I. J. E & Sigmundsson (Red.), *Idrettspedagogikk*. Oslo: Universitetsforlaget.

Pensgaard, A. M & Hollingen, E 2006, *Idrettens mentale treningslære*. Oslo: Gyldendal

Seippel, Ørnulf. 2005. *Orker ikke, gidder ikke, passer ikke? Om frafallet i norsk idrett*. Institutt for samfunnsforskning. Oslo

Weinberg, R. S & Gould, D. 2007, *Foundations of Sport and Exercise Psychology*. United Kingdom: Human Kinetics

Intervjuer:

- Thomas Mork
- Jørund Svensli

Intervjuguide

Intervju med tidligere sportsligleder, Thomas Mork

- Hvordan vil du beskrive organiseringen av breddeavdelingen før utskiftningene av daglig- og sportsligleder i 2011/2012?
- Hvordan ble ungdomsfotballen organisert, og hvor lå hovedfokuset deres?
- Dagens breddeavdeling opererer med store treningsgrupper i ungdomsfotballen, var dette noe dere også gjorde, eller var lagene mer selvdrivende?
- Lå det noen felles strategi bak organiseringen av lagene/treningsgruppene?
 - a. Hva ønsket dere å oppnå med denne organiseringsformen?
 - b. Hvordan opplevde du at dere lyktes?
- Hvordan vil du si at teorien om hvordan ting skulle organiseres og gjennomføres fungerte i praksis?
- Hvor vil du si at hovedforskjellene ligger i måten ungdomsfotballen ble organisert før kontra nå?
- Hvordan var samarbeidet mellom breddeavdelingen og Aker Akademiet på denne tiden?
 - a. Hva var bra?
 - b. Hva var dårlig?
- I hvilken grad forekom det selektering? Og hvordan effekt tror du selektering hadde på spillernes motivasjon?
- I breddeavdelingens sportsmodell for 2014 er det stort fokus på å skape jevnbyrdighet, i hvilken grad vil du si at dere fokuserte på dette? (hvorfor/hvorfor ikke)
- Tror du fokus på jevnbyrdighet kan være med på å redusere frafallet i ungdomsfotballen?
- Anså du frafall som ett problem som sportsligleder? Hvilke tiltak gjorde dere for å forhindre det?
- Hvordan inntrykk har du av dagens frafall i MFK?
- Hvor ville fokuset ditt ligget i dag, om du fortsatt var sportsligleder i breddeavdelingen? Er det ting du ville gjort annerledes?

Intervju med nåværende dagligleder Jørunn Svensli

- Hvordan vil du beskrive organiseringen av breddeavdelingen etter utskiftingene av daglig- og sportsligleder i 2011/2012?
- Hva var det første du tok tak i når du ble ansatt som sportsligleder?
- Hvordan organiserer dere ungdoms fotballen, og hvor ligger hovedfokuset deres?
 - a. I hvilken grad vil du si at lagene er selvdrivende?
- Har dere en felles strategi bak organiseringen av lagene/treningsgruppene?
 - a. Hva ønsker dere å oppnå med denne organiseringsformen?
 - b. Hvordan føler du at dere lykkes?
- Hvordan vil du si at teorien deres vedrørende hvordan ting organiseres og gjennomføres fungerer i praksis?
- Hvor vil du si at hovedforskjellene ligger i måten ungdoms fotballen organiseres i dag kontra før?
- Hvordan er samarbeidet mellom breddeavdelingen og aker akademiet?
 - a. Hva er bra?
 - b. Hva er dårlig?
- I hvilken grad forekommer det selektering? Og hvordan effekt tror du selektering har på spillernes motivasjon?
- Hva går fokuset på jevnbyrdighet ut på?
- Tror du fokuset på jevnbyrdighet kan være med på å redusere frafallet i ungdoms fotballen?
- Anser du frafall som ett problem i dagens ungdoms fotball?
- Hvordan vil du si frafallet er nå kontra tidligere?
- Dere er en kvalitetsklubb, hva vil det si?
- I hvilken grad tror du kvalitetsklubbprosjektet påvirker frafallet?